

§ 34

Zamestnávateľ môže pristúpiť k paušalizácii náhrad v záujme zhospodárnenia a zníženia administratívnej náročnosti agendy v oblasti cestovných náhrad. Paušalizácia nemôže obchádzať účel zákona o cestovných náhradách (napr. poskytovať zvýšené nárokové sumy stravného z nákladov, znížením súm stravného poškodzovať zamestnancov, do paušálu zahrnúť cestu do zamestnania a pod.). Paušalizovať náhrady je vhodné a účelné u tých zamestnancov, ktorým sú pravidelné určované porovnateľné podmienky pracovných ciest.

Pre prax je potrebné z ustanovenia § 34 zákona o cestovných náhradách pre tvorbu paušálu vyvodiť nasledovný všeobecný postup:

- paušál je možno určiť jednotlivým zamestnancom alebo skupinám zamestnancom podľa potreby a konkrétnym podmienkam pracovnej cesty,
- paušálne sumy určuje jednostranne zamestnávateľ, nepotrebuje k tomu súhlas zamestnanca ani odborového orgánu,
- zamestnávateľ musí pri určovaní paušálu vychádzať z priemerných podmienok rozhodných pre poskytovanie náhrad zamestnancovi alebo skupine zamestnancov,
- priemerné podmienky zamestnávateľ zistí z dokladov za určité uplynulé obdobie (napr. mesiac, štvrťrok, polrok atď.) alebo z predpokladaných plánovaných pracovných ciest,
- zákon o cestovných náhradách neustanovil priamo druh paušálu z časového hľadiska a z toho vyplýva, že paušál môže byť rôznych, podľa uváženia a rozhodnutia zamestnávateľa, napr. denný, týždenný, mesačný, štvrťročný a pod.,
- paušál z vecného hľadiska ma predstavovať určitú priemernú sumu, ktorá bude zahŕňať niekoľko opakujúcich sa náhrad, alebo všetky náhrady alebo len jednu určitú náhradu (napr. cestovné výdavky za miestnu pravidelnú verejnú dopravu, náhrady za používanie cestného motorového vozidla pri pracovných cestách, stravné); z uvedeného vyplýva, že je možné paušalizovať teda buď jednotlivé náhrady, alebo všetky náhrady poskytované podľa zákona o cestovných náhradách,
- náhrada výdavkov sa nemusí poskytovať paušálom pri každom type pracovnej cesty; paušál sa môže poskytovať vo väzbe k povolaniu zamestnanca len za pracovné cesty vykonané napr. len v určitom regióne, obce (napr. u obchodného zástupcu, servisného technika a pod.) a pri iných pracovných cestách sa bude náhrada výdavkov poskytovať za každú pracovnú cestu samostatne na základe preukázateľnosti vzniknutých výdavkov,
- zamestnávateľ k určenému paušálu musí mať vypracovanú kalkuláciu dokazujúcu spôsob výpočtu paušálu a jeho obsah,
- pri výpočte paušálnej sumy je zamestnávateľ povinný prihliadať na zákonné nároky zamestnanca, ako aj na jeho oprávnené nároky,
- určený paušál je zamestnávateľ povinný v určitých časových intervaloch (obdobiach), o ktorých rozhodne vo vlastnej právomoci, preskúmať a prehodnocovať v tom zmysle, či sa nezmenili podmienky a okolnosti, za ktorých bol paušál vypočítaný a priznaný a v prípade zistenia, že došlo k zmene, má povinnosť stanovený paušál prepočítať a upraviť tak, aby zodpovedal zmenenej situácii,
- ak sa paušálom poskytujú výdavky pri pracovných cestách, t. j. v súvislosti s výkonom práce, je potrebné, aby zamestnávateľ určil kritériá jeho krátenia v prípade neprítomnosti zamestnanca v práci a to z dôvodu, že paušál sa vypočíta len na pracovné cesty, teda na výkon práce a nie na neprítomnosť zamestnanca v práci (napr. dovolenka, práceneschopnosť, neplatené voľno a pre iné prekážky na strane zamestnanca); krátiť paušál zamestnávateľ nemusí v prípade, ak určený/vypočítaný paušál už zohľadňuje určitý priemerný počet dní neprítomnosti zamestnanca v práci,
- pokiaľ zamestnávateľ poskytuje aj fakultatívne náhrady (napr. podľa § 5 ods. 3 – nenárokové stravné, § 6 ods. 2 – náhrady pri vzniku pracovného pomeru, § 9 – iné a

vyššie náhrady, § 11 ods. 2 – iné druhy komerčného poistenia, § 14 – vreckové) a tieto budú zahrnuté v paušále, potom je potrebné paušál rozdeliť na časť, ktorá bude obsahovať len paušál vypočítaný z nárokových náhrad a na časť, ktorá bude obsahovať paušál na fakultatívne náhrady; toto rozdelenie je dôležité pre daňové účely vo väzbe k zamestnancovi ako aj k zamestnávateľovi.

A. Paušalizácia stravného

Na základe vyššie uvedených všeobecných zásad paušalizácie môže zamestnávateľ paušalizovať napr. aj stravné, pričom pri výpočte paušálu zamestnávateľ vychádza z priemerných podmienok rozhodných pre poskytovanie náhrad zamestnancovi; vypočítaná suma paušálu bude závisieť od rôznych skutočností, napr. od konkrétnych podmienok pracovných ciest každého zamestnanca (rôzne časové pásma), od spôsobu výpočtu (plný počet pracovných dní, resp. kalendárnych dní, krátene sumy paušálu z dôvodu neprítomnosti v práci a pod.), od časového hľadiska poskytovania paušálu (prepočet na denný paušál, týždenný a pod.).

Pri výpočte paušálnej sumy na stravné je teda možné vychádzať z plného počtu kalendárnych dní alebo pracovných dní za dané vysledované obdobie (v tomto prípade sa pri poskytovaní paušálnej sumy bude musieť paušálna suma krátiť za dni neprítomnosti zamestnanca v práci), resp. počtu kalendárnych dní alebo pracovných dní za dané vysledované obdobie, ktoré sa znížia o priemerný počet dní neprítomnosti zamestnanca v práci (v tomto prípade sa paušálna suma pri poskytovaní krátiť nebude).

Vzor výpočtu mesačného paušálu na stravné (vysledované obdobie celý kalendárny rok)

1. Zamestnanci sú vysielaní na tuzemské pracovné cesty v časovom pásme 5 - 12 hodín s nárokom na stravné v sume 4,20 € za každú pracovnú cestu

Výpočet

- počet pracovných dní za kalendárny rok: 260
- počet pracovných dní za mesiac: $260/12 = 21,67 = 22$ dní
- 22 dní x $4,20$ € = $92,40$ €

Mesačná paušálna suma na stravné je $92,40$ € (denná paušálna suma na stravné je $4,20$ €).

2. Zamestnanci sú vysielaní na tuzemské pracovné cesty, pričom v časovom pásme 5 - 12 hodín vykonajú priemerne za mesiac 10 pracovných ciest (4,20 €), v časovom pásme 12 - 18 hodín vykonajú v priemere za mesiac 7 pracovných ciest (6,30 €) a v časovom pásme nad 18 hodín vykonajú v priemere za mesiac 5 pracovných ciest (9,80 €)

Výpočet

- počet pracovných dní za kalendárny rok: 260
- počet pracovných dní za mesiac: $260/12 = 21,67 = 22$ dní
 - 10 dní x $4,20$ € = $42,00$ €
 - 7 dní x $6,30$ € = $44,10$ €
 - 5 dní x $9,80$ € = $49,00$ €

Mesačná paušálna suma na stravné je $135,10$ € (denná paušálna suma na stravné je $6,15$ €).

3. Zamestnanci sú vysielaní na tuzemské pracovné cesty, pričom v časovom pásme 5 - 12 hodín vykonajú priemerne za mesiac 10 pracovných ciest (4,20 €), v časovom pásme 12 - 18 hodín vykonajú v priemere za mesiac 10 pracovných ciest (6,30 €), v časovom pásme nad 18 hodín vykonajú v priemere za mesiac 5 pracovných ciest (9,80 €) a

v časovom pásme do 5 hodín v priemere za mesiac 5 pracovných ciest (nárok na stravné nevznikne)

Výpočet

- počet kalendárnych dní za kalendárny rok: 365
- počet kalendárnych dní za mesiac: $365/12 = 30,41 = 30$ dní
 - 10 dní x 4,20 € = 42,00 €
 - 10 dní x 6,30 € = 63,00 €
 - 5 dní x 9,80 € = 49,00 €
 - 5 dní x 0,00 € = 0,00 €

Mesačná paušálna náhrada na stravné je 154,00 € (denná paušálna suma na stravné je 5,14 €).

B. Paušalizácia náhrad za použitie cestného motorového vozidla

Vzor výpočtu mesačného paušálu na stravné (vysledované obdobie celý kalendárny rok)

Vzor rozhodnutia poskytovania paušálu, zdôvodnenia a kalkulácie paušálu na konkrétnom príklade

Názov firmy

Rozhodnutie

O poskytovaní paušálnej náhrady výdavkov za použitie cestného motorového vozidla pri pracovných cestách v meste pravidelného pracoviska podľa § 34 zákona o cestovných náhradách

Na základe zdôvodnenia (príloha č. 1) a kalkulácie (príloha č. 2) vedenie spoločnosti rozhodlo o poskytovaní mesačného paušálu na náhradu výdavkov za používanie cestného motorového vozidla pri pracovných cestách v meste pravidelného pracoviska, t. j. v Bratislave, zamestnancovi Ing. Petrovi Konečnému v sume 580,40 € s účinnosťou od 1. januára 2012 do 30. decembra 2012

Stanovená mesačná paušálna náhrada bude krátená za každý deň ospravedlnenej aj neospravedlnenej neprítomnosti v práci v sume 29,02 €/deň.

.....
Zamestnávateľ (podpis)

V Bratislave 1. januára 2012

Príloha č. 1

Zdôvodnenie poskytovania paušálnej náhrady výdavkov za použitie cestného motorového vozidla pri pracovných cestách v meste pravidelného pracoviska – Bratislava

Na základe dohody o mieste pravidelného pracoviska podľa ustanovenia § 2 ods. 3 zákona o cestovných náhradách, ktorým je u Ing. Petra Konečného miesto jeho trvalého pobytu –

Homolova 25, Bratislava, a vo väzbe na nárok na náhradu preukázaných cestovných výdavkov, ktoré mu vznikajú v súvislosti s pracovnými cestami podľa § 4 ods. 1 písm. a) a nadväzne na ustanovenia § 7 predmetného zákona, priznáva sa mu mesačná paušálna náhrada výdavkov za používanie cestného motorového vozidla (súčasťou je aj dohoda medzi zamestnancom a zamestnávateľom o používaní cestného motorového vozidla na pracovné účely).

Zamestnanec pravidelne každý pracovný deň podľa rozpisu zmien v rámci kalendárneho mesiaca, vo väzbe na osobitný charakter svojho povolania a činnosť mení svoje pracovisko. Vo väzbe na svoju funkciu vedúceho zamestnanca (uviesť presný názov a jeho kompetencie) pravidelne v rámci svojho pracovného dňa vykonáva obhliadku objektov (uviesť konkrétnejšie jeho činnosť); cesty za účelom obhliadky sú jeho pracovnými cestami, na ktoré ho zamestnávateľ vysiela za účelom plnenia pracovných úloh. Tieto cesty sú vykonávané aj do sídla firmy, čím sa zvýši počet najazdených kilometrov (oboznámiť nadriadeného zamestnanca o výsledkoch vykonaných kontrol, prevziať poverenie na ďalšie úlohy a pod.).

Pre všetky ostatné náležitosti týkajúce sa paušálu (spôsob krátenia, termín poskytovania, zmena paušálu, kontrola paušálu ...) vnútorná smernica k Zákonu o cestovných náhradách č. 13/2011.

Príloha č. 2

Kalkulácia paušálnej náhrady výdavkov za použitie cestného motorového vozidla pri pracovných cestách v meste pravidelného pracoviska – Bratislava

Paušálna náhrada výdavkov za použitie cestného motorového vozidla pri pracovných cestách v meste pravidelného pracoviska – Bratislava sa poskytuje Ing. Jaromírovi Konečnému v sume **580,40 € mesačne**, ktorá vychádza z nasledovnej kalkulácie:

- Priemerné podmienky sa zistili na základe pracovných zamestnanca za predchádzajúci kalendárny rok
- Na základe vysledovaného obdobia zamestnanec najazdil v súvislosti s plnením pracovných úloh v priemere 95 km za jeden pracovný deň.
- Sadzba základnej náhrady je 0,183 € (opatrenie MPSVR SR č 632/2008 Z. z.).
- Štatistická cena pohonnej látky ku dňu výpočtu paušálu je 1,589 €.
- Spotreba pohonnej látky podľa technického preukazu vozidla pre mesto je 7,7 l/100 km (zamestnanec používa na pracovné cesty cestné motorové vozidlo Mazda 323, ktoré má spotrebu pohonnej látky podľa predpisu EHK).
- Priemerný počet pracovných dní v kalendárnom mesiaci je 20.
- Paušál je vypočítaný na 1 pracovný deň.
- Paušálna náhrada za každú náhradu sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nahor.

Výpočet paušálu na 1 pracovný deň

1. Suma základnej náhrady

$$\text{Ubehnuté km} \times \text{sadzba} = 95 \times 0,183 \text{ €} = 17,385 \text{ €} = 17,39 \text{ €}$$

2. Náhrada za spotrebované pohonné látky

$$(7,7:100) \times 95 \times 1,589 \text{ €} = 11,623 \text{ €} = 11,63 \text{ €}$$

Celková výška dennej náhrady: 17,39 € + 11,63 € = 29,02 €

Mesačná paušálna náhrada: 29,02 € x 20 dní = 580,40 €